

Lausunto

9.12.2015

TEM/2226/00.06.01/2015

Valtiovarainministeriölle

Asia: Lausuntopyyntönne koskien päivitettyä turvallisuussopimusmallia, 19.11.2015, VM136:00/2013

Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu asiassa seuraavaa

Turvallisuussopimus on merkitykseltään suuri ja sen sisällön ajantasaistaminen tärkeä tehtävä. Sopimusmalli on normaaleihin julkisiin hankintoihin liittyviin sopimuksiin nähden hyvin yksityiskohtainen ja kattava ja tämä tietenkin asettaa melkoisia haasteita sopimuksen toteutumisen seurannalle alati muuttuvassa toiminta- ja organisaatioympäristössä.

Kohdassa 5, salassapito ja vaitiolovelvollisuus käsitellään eri suojaustasoja ehkä hieman epäselvästi. Kohdassa 5.3 vaaditaan toimittajan ohjeistavan ja kouluttavan suojattavaa tietoa käsittelevän henkilöstön, katsomme tämän kohdan vaativat verifiointia ja jatkuvaa seuranta, tilaajalla on oltava ehdoton varmuus osaamisen tasosta koska kohdassa 5 mainitaan myös suojaustasot III ja II. Kohdassa 5.7 sanotaan että toimittaja luovuttaa tilaajan pyynnöstä luettelon henkilöistä jotka käsittelevät suojattavia tietoja, tässäkin mainitaan taso II ja sen tason kohdalla voisi tämän henkilöluettelon luovutusta kiristää sel-laiseksi, että toimittajan on se luettelo luovutettava ilman eri pyyntöä jonkin etukäteen sovittavan menettelyn mukaisesti.

Modernissa toimintaympäristössä monet toimittajat tai niiden alihankkijat ovat ulkomaisia yhtiöitä tai ulkomaisten yhtiöiden Suomeen rekisteröityjä tytäryhtiöitä, osa näistä toimijoista on rekisteröity EU:n alueella ja osa muualla, erityisesti USA:ssa. Näillä ulkomaisilla yhtiöillä on myös velvollisuus noudattaa kotimaansa lainsäädäntöä, tämä lainsäädäntö voi olla ristiriidassa joidenkin tämän sopimuksen vaatimusten kanssa. Erityisesti USA:n ns. Patriot Act tulee tässä esiin ja ehdotamme sopimukseen lisättäväksi kohdan jossa ulkomainen osapuoli sitoutetaan kertomaan onko sen noudatettava toiminnassaan sellaista lainsäädäntöä joka voi muodostaa ristiriidan tämän sopimuksen kanssa.

Sopimusmalli asettaa kohdassa 11 vaatimuksia ulkomaisista turvallisuusselvityksistä. Kohdassa 11.3 sanotaan, että ulkomainen toimittaja toimittaa pyynnöstä ja vaikutusmahdollisuuksiensa puitteissa turvallisuusselvityslain 37§ mukaiset tiedot. Tämä ”vaikutusmahdollisuuksiensa puitteissa” antaa ulkomaiselle toimittajalle käytännössä melko suuren vapauden jättää toimittamatta pyydetyt selvitykset, tämä ei

mielestämme voi olla hyväksyttävää. Näiden turvallisuusselvitysten toimittaminen on asetettava kaupan ehdoksi ja sopimusmalliin on lisättävä menettelytavat muutosseurannalle.

Tämän turvallisuussopimuksen velvoitteiden täyttäminen muodostaa jatkuvan tehtävän niin tilaajalle kuin toimittajalle ja katsomme tämän vaativan selkeän toimeenpanosuunnitelman, jossa sovitaan ja aikataulutetaan käytännön tarkistus- ja päivitysmenettelyt. Tästä toimeenpanosuunnitelmasta ehdotamme sopimusmalliin lisättäväksi osapuolia velvoittavan kohdan.

Hankintalainsäädäntöön perehtynyt lakimies tutustui sopimusmalliin eikä hän nähnyt sen aiheuttavan ristiriitoja hankintalainsäädännön suhteen tyyppillisten julkisten hankintojen sopimuskauden aikana. Hankintalainsäädännön kannalta olisi hyvä jos valtion hankintayksiköt ilmoittaisivat ko. sopimusmallin soveltamisesta jo hankintoja kilpailutettaessa.

Markku Wallin
Osastopäällikkö

Heikki Haukila
Kehitysjohdaja

Jakelu: VM/kirjaamo, TEM/kirjaamo,
Heikki Haukila/TEM, Markku Wallin/TEM